

První klauzurní příklad

Příklad

Pavel Tlustý dne 5. ledna 2019 podepsal listinu nadepsanou jako „směnka“, která vedle ostatních zákonem požadovaných náležitostí směnky obsahovala toto prohlášení: „Zaplatím za tuto směnku Josefu Hubenému 1,500.000 Kč (slovy jeden milion korun) 30. nebo 31. prosince 2019.“ Dne 30. prosince 2019 v časných ranních hodinách se Josef Hubený dostavil s prvopisem této listiny do místa v ní určeného, předložil ji (osobně) Pavlu Tlustému a domáhal se úhrady 1 mil. Kč. Pavel Tlustý však výplatu odmítl. Uvedl, že předložená listina jej k ničemu nezavazuje, když z ní není jasné, kolik by měl vlastně platit a je proto neurčitá a tudíž neplatná. Že ji podepsal, nezpochybnil. Josef Hubený se obrátil na soud s návrhem na vydání směnečného platebního rozkazu; k návrhu přiložil listinu, z níž vyvozuje svůj nárok.

Otázky:

- Bude Josef Hubený s návrhem úspěšný? Svě závěry právně odůvodněte.

Řešení:

Pro zodpovězení otázky je primárně nutné podívat se, zda směnka splňuje veškeré náležitosti, které podle zákona splňovat musí.

Primárně je třeba rozlišit mezi směnkou vlastní a směnkou cizí. Z důvodu, že ve výše uvedené směnce se pan Pavel Tlustý zavázal sám zaplatit ujednanou částku, jedná se o směnku vlastní (viz § 75 Zákona č. 191/1950 Sb., Zákon směnečný a šekový).

U směnky vlastní zákon předpokládá ve výše zmíněném paragrafu splnění následujících podmínek:

1. označení, že jde o směnku, pojaté do vlastního textu listiny a vyjádřené v jazyku, ve kterém je tato listina sepsána;
2. bezpodmínečný slib zaplatit určitou peněžitou sumu;
3. údaj splatnosti;
4. údaj místa, kde má být placeno;
5. jméno toho, komu nebo na jehož řad má být placeno;
6. datum a místo vystavení směnky;
7. podpis výstavce.

Při rozebrání jednotlivých bodů je možné s jistotou říci, že:

1. bod první je splněn, neboť listina je jakožto směnka ve vlastním textu označena,
2. bod druhý je splněn, neboť z prohlášení jasně vyplývá závazek zaplatit ujednanou částku, a to i přes to, že částka uvedená číslicemi se rozchází s částkou uvedenou slovy, neboť zákon v §6 odst. 1 stanovuje, že pokud se částka uvedená čísly a částka uvedená slovy rozcházejí, tak platí částka uvedená slovy,
3. bod třetí **není** splněn, neboť:

1. zákon stanoví v § 33 následující podmínky:

- Směnka může být vystavena:

1. na viděnou,
2. na určitý čas po viděné,
3. na určitý čas po datu vystavení,
4. na určitý den.

- **Směnky s jinou dobou splatnosti nebo se splatností postupnou jsou neplatné.**

2. pokud by tedy jednotlivé **taxativně** vymezené doby splatnosti byly vyjádřeny jako:

1. směnka je splatná při předložení,
2. **nebo** směnka je splatná X dnů po předložení,
3. **nebo** směnka je splatná X dnů po datu vystavení,
4. **nebo** směnka je splatná X. dne měsíce X.

3. domnívám se proto, že problém pro zhodnocení tohoto bodu jako splněného představuje slovo **nebo** v určení data splatnosti směnky, a to z toho důvodu, že směnka nesplňuje ani jednu z výše uvedených podmínek, která musí být pro platnost sjednaného data splatnosti ujednána. Nejbližší je pak bodu 4 *na určitý den*, ani ten však nesplňuje, neboť umožňuje splatnost v **určitý den** nebo v **jiný určitý den**.

4. bod čtvrtý je splněn, neboť ze zadání vyplývá, že místo splatnosti bylo určeno,
5. bod pátý je splněn, směnka totiž stanoví komu má být plněno,
6. bod šestý je dle zadání splněn (dne 5. ledna 2019 podepsal),
7. bod sedmý je rovněž splněn (podepsal).

1. ahoj

1. ahoj

2. ahoj

3. ahoj

4. ahoj

5. ahoj

6. ahoj

7. ahoj

V souladu s čl. I. § 77 odst. 1 ZSŠ může být splatnost směnky vlastní určena výlučně některým ze způsobů uvedených v čl. I § 33 odst. 1 ZSŠ (na viděnou, na určitý čas po viděné, na určitý čas po datu vystavení či na určitý den).

Směnky s jinou dobou splatnosti jsou na základě čl. I. § 33 odst. 2 ZSŠ neplatné. To se týká také splatnosti určené „30. nebo 31. prosince 2019“.

Takto určená splatnost nespadá pod žádný ze způsobů vymezený v uvedeném ustanovení, zákon směnečný a šekový ji tedy nepřipouští a listina podepsaná Pavlem Tlustým nemůže být platnou směnkou, o níž by bylo možné opírat jakékoliv směnečněprávní nároky.

Soud tudíž návrhu Josefa Hubeného nemůže vyhovět, když k vydání směnečného platebního rozkazu zákon vyžaduje, aby žalobce předložil v prvopisu směnku, o jejíž pravosti (a platnosti) není důvodu pochybovat (§ 175 odst. 1 OSŘ). Listina předkládaná Josefem Hubeným náležitosti směnky na první pohled (vzhledem k uvedené vadě) postrádá.

Bez právního významu je potom skutečnost, že údaj o směnečné sumě vyjádřený čísly (1,500.000, tedy jeden milión pět set tisíc korun) se v listině liší od údaje vyjádřeného slovy (jeden milion korun). Jen pro úplnost lze poznamenat, že uvedený rozpor by sám o sobě neurčitost, a tudíž neplatnost směnky (pokud by listina byla platná jako směnka), nezaložil. V souladu s čl. I § 6 odst. 1 ZSŠ by pouze platila suma vyjádřená slovy, směnka by tedy zněla na částku jeden milion korun.